Psykologiliitto

Valtion talousarvio 2021
Lapset ja nuoret, koronaepidemian vaikutukset lasten ja nuorten hyvinvointiin sekä kriisin jälkihoito, lastensuojelun tilanne.



Kunta- ja terveysjaosto 20.10.2020

Psykologiliitto
Puheenjohtaja Annarilla Ahtola

Taloustieteen nobelisti James Heckman: varhainen toiminta kannattaa!

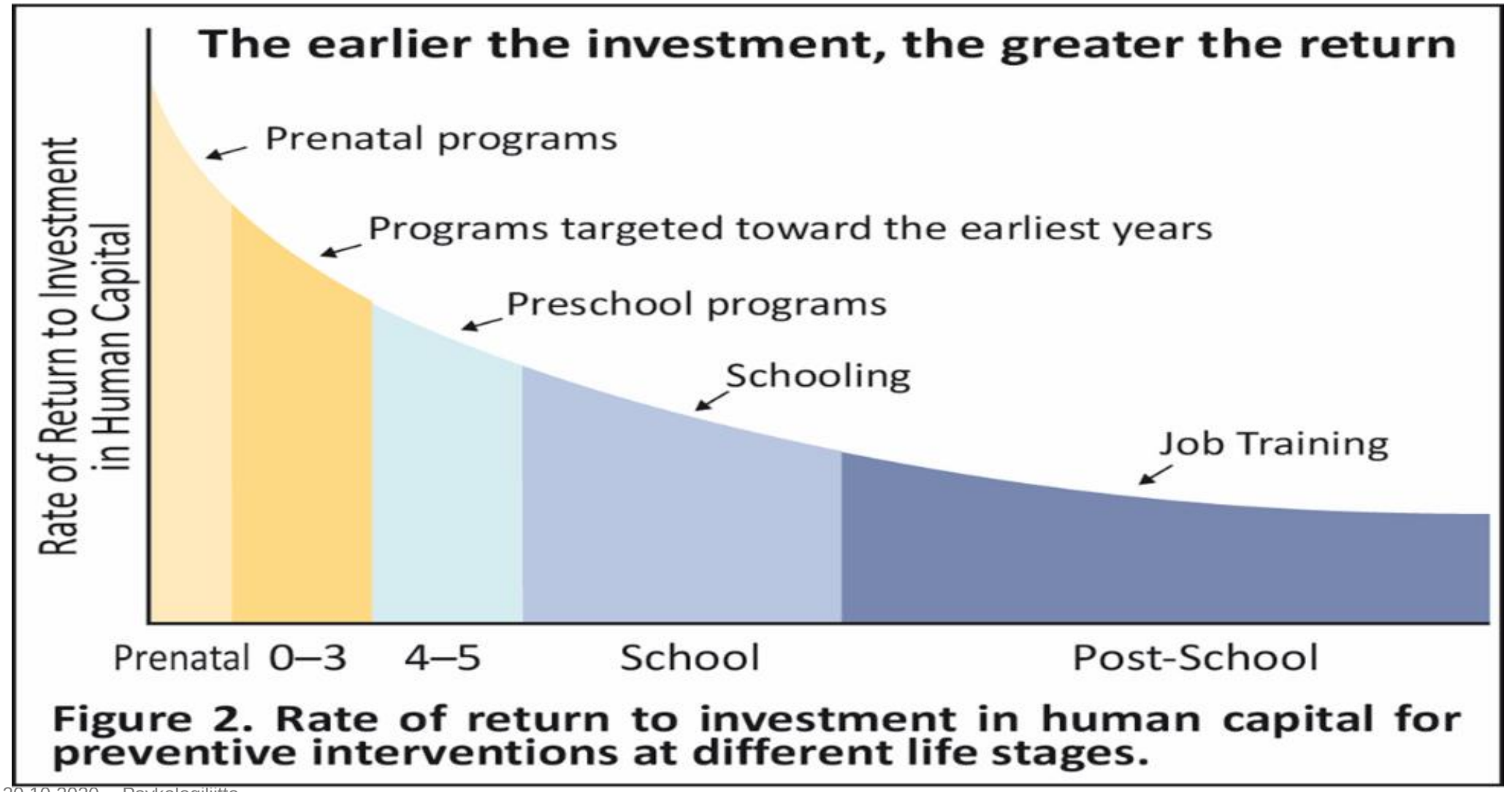

Figure 2. Rate of return to investment in human capital for preventive interventions at different life stages.

Tärkeimmät pointit:

- Koronapandemian hoidossa olemassaolevien palveluiden vahvistaminen ja 90-luvun laman oppien muistaminen – jyrkkä ei lomautuksille näistä palveluista!
- Neuvola, perheneuvola, opiskeluhuolto ja lanu-psykiatria kuntoon, nuorille walk in -poliklinikoita
- Opiskeluhuollon psykologit ja kuraattorit pidettävä peruskunnissa myös sote-uudistuksen jälkeen! Siirtoa ei kannata käytännössä kukaan, joka tuntee asiaa.
- Myös lastensuojeluun tarvitaan psykologin osaamista sekä suoraan asiakastyöhön että tiimeihin
- Lapsia koskevien rikosten tutkintaprosesseja on nopeutettava

Talousarvioesityksessä todetaan:

- ”Madalletaan lasten ja nuorten mielenterveyspalveluiden saamisen kynnystä, parannetaan oikea-aikaisuutta ja saatavuutta osana peruspalveluja. Tiivistetään niiden yhteyttä olemassa oleviin lasten ja perheiden palveluihin ja muihin palvelurakenteisiin.”

→Jos halutaan madaltaa palveluiden kynnystä, palveluita tulee todella olla saatavilla helposti, ilman lähetteitä ja jonoja → tarvitaan resursseja = RAHAA

→Mitä pienemmistä lapsista on kyse, sen useammin lapsen saama paras palvelu on hänen ympärillään olevien aikuisten auttamista, ei suoraa palvelua – vanhempien ja opettajien tukemista ja auttamista.

Lapset ja nuoret

- Opiskeluhuollon psykologien ja kuraattorien siirto sote-maakuntiin/hyvinvointialueille on peruttava
- Hinta 0 euroa

- Poliisin tutkintaresursseja sekä yhteisen työn rakenteita ja muiden toimijoiden resursseja on lisättävä etenkin lapsiin kohdistuvien rikosten kohdalla.
- Hinta 3,3 miljoonaa euroa

- Lapsille on Suomessa olemassa perustason mielenterveyspalvelut, ne ovat lakisääteisissä perheneuvolassa ja opiskeluhuollossa. Näissä on resurssipulaa, kuten myös neuvolassa ja lanu-psykiatriassa. Nuorten osalta on rakenteellista aukkoa, walk in -poliklinikoita tulee lisätä.
- Hinta 24 + 24 miljoonaa euroa lapset + nuoret (+ opiskeluhuolto 50 miljoonaa)

Koronaepidemian vaikutukset lasten ja nuorten hyvinvointiin sekä kriisin jälkihoito

- Huolta lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnista on, ja palvelutarpeita on runsaasti. Toisaalta kaikki vaikutukset eivät ole olleet negatiivisia.
- Erityisille ”koronapalveluille” ei ole tarvetta. Olemassaolevat palvelut kuntoon sekä lainsäädännön että rahoituksen osalta.
- Etäpalveluiden mahdollisuudet ja rajoitteet psykososiaalisessa tuessa ja hoidossa on tiedostettava ja huomioitava.
- Lomautuksia ei voi tulla lasten, nuorten ja perheiden palveluihin, mielenterveyspalveluihin eikä koulupolulle. 90-luvun laman vaikutuksista lapsiperheisiin on syytä ottaa opiksi.
- Meillä on tarvetta rakenteelle, jonka kautta pystytään jatkossa luomaan ruohonjuuritason monitoimijainen rajat ylittävä tilannekuva kunnissa.

- Kustannusarvio katso edellinen ja seuraava dia – peruspalveluiden vahvistaminen

Lastensuojelun tilanne

- Yleinen resurssipula

- Muiden palveluiden saatavuus (neuvola, perheneuvola, opiskeluhuolto, koulun tukitoimet, erikoissairaanhoito)

- Moniammatillisuuden kehittäminen lastensuojelussa

→Lastensuojelussa ei ole lain takaamaa psykologin asiantuntijuutta, vaikka erityisesti kehityspsykologian ja traumaosaamisen tarve on ilmeinen.

→Psykologia tarvitaan lastensuojeluun sekä suoraan asiakastyöhön että muun henkilöstön kanssa yhteistyöhön, ohjaamaan ja konsultoimaan.

→Psykologia tarvitaan sekä avopalveluihin että laitoksiin.

- Moniammatillisuuden tarve lastensuojelussa on nostettu esiin myös selvityksissä, mm. Kananoja.
- Lastensuojeluun tarvitaan 235 psykologia.
- Hinta 14,1 miljoonaa euroa

Vahvistetaan toimivaa, ei rikota rakennettua

Psykologiliiton malli lasten ja nuorten mielenterveyden tueksi

Psykologilla on merkittävä rooli mielenterveystyön ja oppimisen erityisosaajana äitiys- ja lastenneuvoloissa, varhaiskasvatuksessa, koulussa ja oppilaitoksissa, perhekeskuksissa, lastensuojelussa, sote-keskuksissa, perheneuvolassa ja erikoissairaanhoidossa.

Opiskeluhuolto toimimaan

Riittävästi asiantuntijoita. Lakisääteisten psykologien, kuraattorien, lääkärien ja terveydenhoitajien määrä kouluissa on saatava suositusten edellyttämälle tasolle.
Sitovat suositukset. 500 oppilasta psykologia, kuraattoria ja terveydenhoitajaa kohden on hyvä tavoite.
Kunta tai oppilaitos kotipesäksi. Psykologien ja kuraattorien pääsääntöisenä hallinnollisena organisaationa toimii kunta tai oppilaitos.
Työnohjaus ja täydennyskoulutus kuntoon. Taataan lakisääteinen työnohjaus ja kattava täydennyskoulutus, ja lisätään menetelmäkoulutuksia ja niihin kuuluvaa työnohjausta laajasti.
Hyvinvointiohjelmat käyttöön. Tehostetaan koulujen sitoutumista tutkitusti toimiviin koko koulun hyvinvointiohjelmiin, kuten Kiva Kouluun sekä Friends-, Yhteispeli- tai Hyvän mielen koulu -ohjelmaan.

Varhaiskasvatus monialaiseksi

Psykologi mukaan tiimiin. Psykologin asiantuntijuus lakisääteiseksi osaksi varhaiskasvatuksen arkea.

Lasten ja nuorten sote-palvelut pyörimään

Perheneuvolat hoitotakuun piiriin. Lakisääteinen perheneuvola muodostaa äitiys- ja lastenneuvolan sekä opiskeluhuollon rinnalla lasten ja nuorten mielenterveyspalveluiden perustason.
Perhekeskukset tehokkaammin käyttöön. Perhekeskus kokoaa lasten ja perheiden kanssa työskentelevät ammattilaiset yhteen matalan kynnyksen periaatteella.
Walk-in-poliklinikoita lisää. Tulevaisuuden sote-keskuksiin tarvitaan lisää matalan kynnyksen walk-in-poliklinikoita nuorille, jotka eivät ole koulussa tai eivät muusta syystä hoida siellä mielenterveyteen liittyviä palvelutarpeitaan.
Lasten- ja nuorisopsykiatrian palvelut kuntoon. Riittävästi resursseja, jalkautumista ja lisää yhteistyötä.
Lastensuojelun palvelut kuntoon. Lisää resursseja. Psykologi lainsäädännössä osaksi lastensuojelun ammattihenkilöstöä. Psykologi tuo kehityspsykologista ja traumaosaamista.
Perheiden tukeminen sekä työikäiset ja ikääntyvät muistettava. Asianmukaiset perheiden, pariskuntien, työikäisten ja ikääntyvien mielenterveyspalvelut tukevat aina myös lasten ja nuorten hyvinvointia.

MONIALAISUUS **SYSTEEMINEN AJATTELU** **VERKOSTOTYÖ** **NÄYTTÖÖN PERUSTUVIEN MENETELMIEN SOVELTAMINEN ARJESSA**

Suomen Psykologiliitto on psykologien ammattijärjestö, joka on perustettu vuonna 1957. Psykologiliitto edistää jäsentensä palkka- ja ammatillisia etuja sekä työllisyyttä. Liitto pyrkii myös vaikuttamaan psykologeja koskevaan yhteiskunnalliseen päätöksentekoon ja lainsäädäntöön. Liitossa on noin 7 500 jäsentä. Lähes 90 prosenttia suomalaisista psykologeista on järjestäytynyt Psykologiliittoon.

Suomen Psykologiliitto
Bulevardi 30 B 3
00120 Helsinki
(09) 6122 9122

psyli.fi **psykologilehti.fi**
Twitter **@Psykologiliitto**
Facebook **@Psykologiliitto**


Koulupsykologi kuuluu kouluun.
500 oppilasta per koulupsykologi
• Lakiin sitova mitoitus joka kouluasteelle
• Hoitoa hyvissä ajoin
• Rahoitus ja resurssit kuntoon
Psykologiliitto

Opiskeluhuollon kuraattorien ja psykologien pitää jäädä peruskuntiin

- Siirto ei paranna nuorten mielenterveyspalveluita vaan päinvastoin heikentää niitä.
- Lisäksi se romuttaa yhteisöllisen opiskeluhuoltotyön mahdollisuudet kouluissa ja oppilaitoksissa aiheuttaen näin lisää ongelmia lasten ja nuorten hyvinvointiin.
- Yhteisöllinen opiskeluhuoltotyö edistää hyvinvointia, mielenterveyttä ja oppimista sekä ehkäisee ongelmien syntyä ja pahenemista. Tämän vuoksi yhteisöllinen opiskeluhuoltotyö on myös lainsäädännön määräämä painopiste.
- Siirtoaietta vastustavat mm. Helsinki, Tampere, Vantaa, Turku, Jyväskylä, Lahti ja Kuopio, Hyvinkää, Järvenpää, Joensuu, Kokkola, Kotka, Kouvola, Porvoo, Rovaniemi, Salo ja Seinäjoki sekä Kristiinankaupunki, Laukaa, Mänttä-Vilppula ja Uurainen; Koulukuraattorit ry, Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ja Sivistystyönantajat sekä Suomen vanhempainliitto, Suomen lukiolaisten liitto, Allianssi, MLL sekä Mielenterveyspooli. Myös Opetushallitus ja Lastensuojelun keskusliitto ovat ilmaisseet lausunnoissaan huolensa.

Psykologiliitto